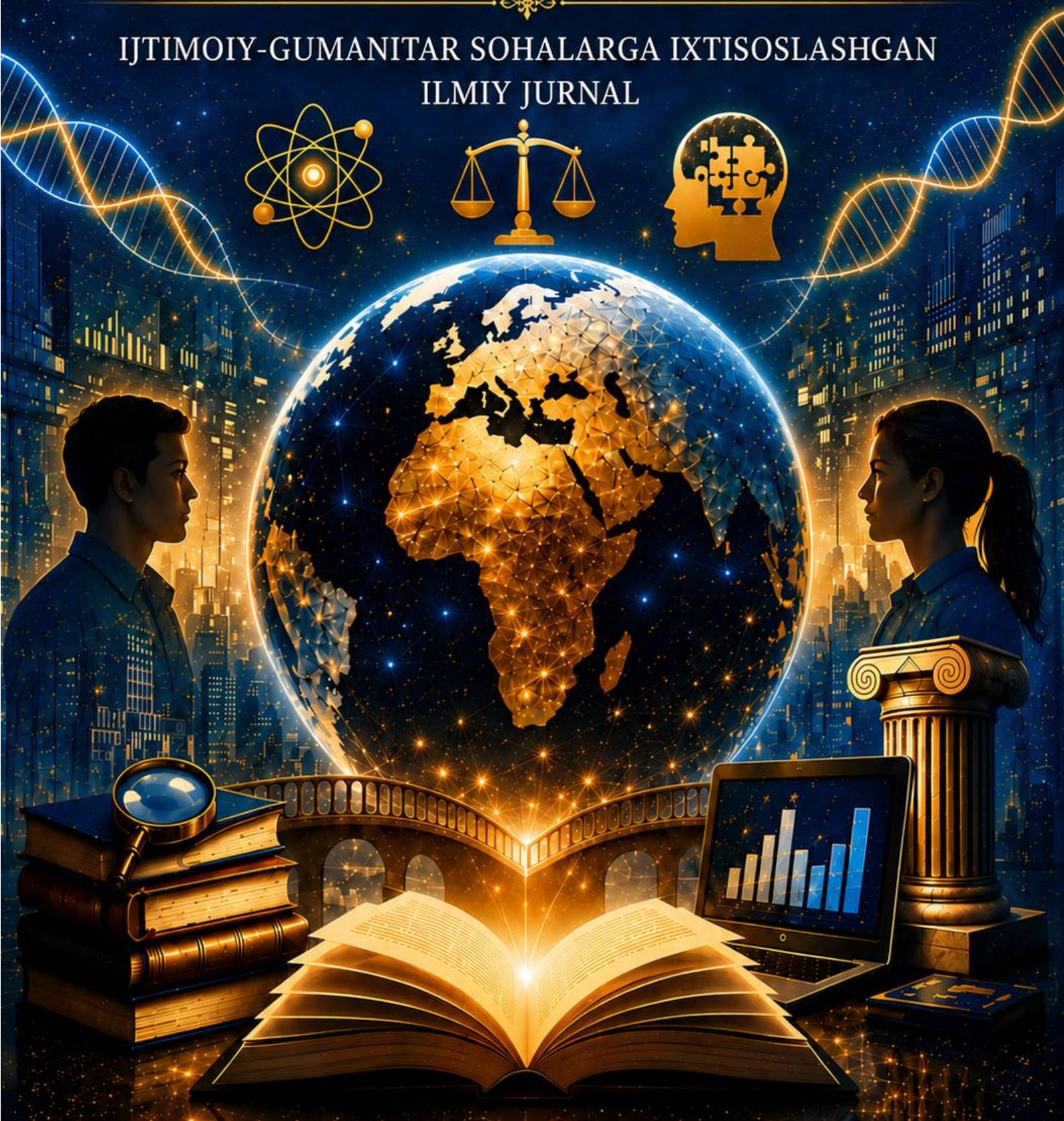
№5 2026

ISSN: 3093-9240

FANLARARO ILMIY TADQIQOTLAR

IJTIMOIY-GUMANITAR SOHALARGA IXTISOSLASHGAN ILMIY JURNAL

FANLARARO ILMIY TADQIQOTLAR
ilmiy-amaliy metodologik jurnal

МЕЖДИСЦИПЛИНАРНЫЕ НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ
научно-практический и методологический журнал

INTERDISCIPLINARY SCIENTIFIC RESEARCH
scientific-practical and methodological journal

№5 2026

Jurnal O‘zbekiston Respublikasi Raqamli texnologiyalar vazirligi huzuridagi Axborotlashtirish va telekommunikatsiyalar sohasida nazorat inspeksiyasi tomonidan 2026-yil 5-may sanasida davlat ro‘yxatidan o‘tkazilib, 1564147-sonli rasmiy guvohnoma asosida faoliyat yuritadi.

BOSH MUHARRIR:
Ashurov Ramzidin Ramazonovich
psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

TAHRIRIYAT VA EKSPERT KENGASHI

Rejep Uzyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Blinova Yelena Yevgeyevna – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina Natalya Yuryevna– psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Abdullayeva Barno Sayfutdinovna – pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Ibragimova Gulsanam Ne’matovna – pedagogika fanlari doktori, professor
Mamurov Bahodir Baxshullayevich – pedagogika fanlari doktori, professor
Filippova Oksana Gennadevna– pedagogika fanlari doktori, professor (Rossiya)
Abdazimov Azizjan Abdusabirovich - pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Mirzayeva Faroxat Odiljonovna – pedagogika fanlari doktori(DSc), professor
Akramova Gulbahor Renatovna – pedagogika fanlari doktori(DSc), professor
Bafayev Muxiddin Muxammatovich – psixologiya fanlari doktori (DSc), dotsent
Abdullayeva Dilbar Ubaydullayevna – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Ismoilova Nurjahon Zuxuriddinovna – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Farfiyeva Kamola Adhamdjanovna – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Jabborov Xazrat Xusenovich – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Akramov Mirmuhsin Rustamovich – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Tuychieva Saodat Melikuziyevna – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Gadoyeva Mavlyuda Ibragimovna– filologiya fanlari doktori (DSc), professor
Rasulov Zubaydullo Izomovich – filologiya fanlari doktori (DSc), professor
Qurbonboyev Azimbek Nazirboy o‘g‘li – psixologiya fanlari doktori (DSc), dotsent
Taniyeva Guldona Mamajonovna – tarix fanlari doktori, professor
Davlatova Saodat Tilovberdievna – tarix fanlari doktori, professor
Qurbonova Manzila Bozorovna – tarix fanlari nomzodi, professor
Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari doktori, professor
Mirashirova Nargiza Anvarovna – psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), professor
G‘ayipova Nargiza Anorbayevna – psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Botirova Dilafruz Bozorovna – psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Alimova Yelena Gennadiyevna – psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Жексенбаева Гульнур – psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) (Qozog‘iston)
Kudratova Lola Ravshanovna – psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Ismatulloyev Abdullo Nasrulloyevich - psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Jalilov Nodirjon Azamatovich – pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Vaxobov Anvar Abdusattor o‘g‘li – pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Raxmatova Mehriniso Musinovna – filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Rahmatullayev Sharofiddin Nematullayevich - filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Xalilova Ruxsora Raupovna – filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Bobojonov Shavkat Ulug‘bekovich – tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sharipov Shoxruz Faxriddin o‘g‘li – tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Bo‘tayev Jonibek Shodiyevich – tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Bobojonova Feruza Xayatovna – tarix fanlari nomzodi, dotsent

Mas’ul muharrir:
Xayitov Xayotjon Xikmat o‘g‘li

Texnik muharrir
Salimova Aziza Zoyirovna

Ingliz tili muharriri
Abduraximov Doniyor Abdusaid o‘g‘li

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР
Ашуров Рамзидин Рамазонович
доктор философии (PhD) по психологическим наукам, доцент

РЕДАКЦИОННО-ЭКСПЕРТНЫЙ СОВЕТ
Реджеп Узюрек – доктор психологических наук, профессор (Турция)
Блинова Елена Евгеньевна – доктор психологических наук, профессор (Россия)
Стоюхина Наталья Юрьевна – кандидат психологических наук, доцент (Россия)
Абдуллаева Барно Сайфутдиновна – доктор педагогических наук (DSc), профессор
Ибрагимова Гульсанам Неъматовна – доктор педагогических наук, профессор
Мамуров Баходир Бахшуллаевич – доктор педагогических наук, профессор
Филиппова Оксана Геннадьевна – доктор педагогических наук, профессор (Россия)
Абдазимов Азизжан Абдусабирович – доктор философии (PhD) по педагогическим наукам, доцент
Мирзаева Фарохат Одилжоновна – доктор педагогических наук (DSc), профессор
Акрамова Гульбахор Ренатовна – доктор педагогических наук (DSc), профессор
Бафаев Мухиддин Мухамматович – доктор психологических наук (DSc), доцент
Абдуллаева Дилбар Убайдуллаевна – доктор психологических наук (DSc), профессор
Исмоилова Нуржахон Зухуриддиновна – доктор психологических наук (DSc), профессор
Фарфиева Камола Адхамджановна – доктор психологических наук (DSc), профессор
Атабаева Наргис Батировна – доктор психологических наук (DSc), профессор
Жабборов Хазрат Хусенович – доктор психологических наук (DSc), профессор
Акрамов Мирмухсин Рустамович – доктор психологических наук (DSc), профессор
Туйчиева Саодат Меликузиевна – доктор психологических наук (DSc), профессор
Гадоева Мавлюда Ибрагимовна – доктор филологических наук (DSc), профессор
Расулов Зубайдулло Изомович – доктор филологических наук (DSc), профессор
Курбонбоев Азимбек Назирбой угли – доктор психологических наук (DSc), доцент
Таниева Гулдона Мамажоновна – доктор исторических наук, профессор
Давлатова Саодат Тиловбердиевна – доктор исторических наук, профессор
Курбонова Манзила Бозоровна – кандидат исторических наук, профессор
Турдиев Бехруз Собирович – доктор философских наук, профессор
Мираширова Наргиза Анваровна – доктор философии (PhD) по психологическим наукам, профессор
Гайипова Наргиза Анорбаевна – доктор философии (PhD) по психологическим наукам, доцент
Ботирова Дилафруз Бозоровна – доктор философии (PhD) по психологическим наукам, доцент
Алимова Елена Геннадьевна – доктор философии (PhD) по психологическим наукам, доцент
Жексенбаева Гульнур – доктор философии (PhD) по психологическим наукам (Казахстан)
Кудратова Лола Равшановна – доктор философии (PhD) по психологическим наукам, доцент
Исматуллоев Абдулло Насруллоевич – доктор философии (PhD) по психологическим наукам
Жалилов Нодиржон Азаматович – доктор философии (PhD) по педагогическим наукам, доцент
Вахобов Анвар Абдусаттор угли – доктор философии (PhD) по педагогическим наукам, доцент
Рахматова Мехринисо Мусиновна – доктор философии (PhD) по филологическим наукам, доцент
Рахматуллаев Шарофиддин Нематуллаевич – доктор философии (PhD) по филологическим наукам
Халилова Рухсора Рауповна – доктор философии (PhD) по филологическим наукам, доцент
Бобожонов Шавкат Улугбекович – доктор философии (PhD) по историческим наукам, доцент
Шарипов Шохруз Фахриддин угли – доктор философии (PhD) по историческим наукам
Бутаев Жонибек Шодиевич – доктор философии (PhD) по историческим наукам
Бобожонова Феруза Хаятовна – кандидат исторических наук, доцент

Ответственный редактор
Хайитов Хаётжон Хикмат угли

Технический редактор
Салимова Азиза Зойировна

Редактор английского языка
Абдурахимов Дониёр Абдусаид угли

EDITOR-IN-CHIEF
Ashurov Ramzidin Ramazonovich
Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

EDITORIAL AND EXPERT BOARD
Rejep Uzyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Türkiye)
Blinova Yelena Yevgeyevna– Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)
Stoyukhina Natalya Yuryevna – Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor (Russia)
Abdullaeva Barno Sayfutdinovna– Doctor of Science (DSc) in Pedagogy, Professor
Ibragimova Gulsanam Nematovna– Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Mamurov Bakhodir Bakhshullaevich – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Filippova Oksana Gennadevna– Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Russia)
Abdazimov Azizjan Abdusabirovich– Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy, Associate Professor
Mirzaeva Faroxat Odiljonovna – Doctor of Science (DSc) in Pedagogy, Professor
Akramova Gulbahor Renatovna– Doctor of Science (DSc) in Pedagogy, Professor
Bafaev Muxiddin Muxammatovich– Doctor of Science (DSc) in Psychology, Associate Professor
Abdullaeva Dilbar Ubaydullaevna– Doctor of Science (DSc) in Psychology, Professor
Ismoilova Nurjakhon Zukhuriddinovna– Doctor of Science (DSc) in Psychology, Professor
Farfiyeva Kamola Adhamdjanovna– Doctor of Science (DSc) in Psychology, Professor
Atabaeva Nargis Batirovna– Doctor of Science (DSc) in Psychology, Professor
Jabborov Khazrat Khusenovich – Doctor of Science (DSc) in Psychology, Professor
Akramov Mirmukhsin Rustamovich – Doctor of Science (DSc) in Psychology, Professor
Tuychieva Saodat Melikuziyevna– Doctor of Science (DSc) in Psychology, Professor
Gadoyeva Mavlyuda Ibragimovna– Doctor of Science (DSc) in Philology, Professor
Rasulov Zubaydullo Izomovich – Doctor of Science (DSc) in Philology, Professor
Qurbonboev Azimbek Nazirboy ugli – Doctor of Science (DSc) in Psychology, Associate Professor
Taniyeva Guldona Mamajonovna – Doctor of Historical Sciences, Professor
Davlatova Saodat Tilovberdievna – Doctor of Historical Sciences, Professor
Qurbonova Manzila Bozorovna – Candidate of Historical Sciences, Professor
Turdiev Bexruz Sobirovich – Doctor of Philosophical Sciences, Professor
Mirashirova Nargiza Anvarovna – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Professor
Gayipova Nargiza Anorbayevna– Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor
Botirova Dilafruz Bozorovna – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor
Alimova Yelena Gennadiyevna – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor
Gulnur Zheksenbaeva – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology (Kazakhstan)
Kudratova Lola Ravshanovna – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor
Ismatulloev Abdullo Nasrulloevich – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology
Jalilov Nodirjon Azamatovich – Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy, Associate Professor
Vaxobov Anvar Abdusattor ugli – Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy, Associate Professor
Raxmatova Mehriniso Musinovna – Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor
Rahmatullayev Sharofiddin Nematullayevich – Doctor of Philosophy (PhD) in Philology
Khalilova Rukhsora Raupovna – Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor
Bobojonov Shavkat Ulug‘bekovich – Doctor of Philosophy (PhD) in History, Associate Professor
Sharipov Shokhruz Fakhriddin ugli – Doctor of Philosophy (PhD) in History
Butayev Jonibek Shodievich– Doctor of Philosophy (PhD) in History
Bobojonova Feruza Khayatovna – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor

Responsible editor
Khayitov Khayotjon Khikmat ugli

Technical editor
Salimova Aziza Zoirovna

English language editor
Abduraximov Doniyor Abdusaid ugli

SHAXS INTELLEKTUAL RIVOJLANISHIGA PEDAGOGNING PSIXOLOGIK TA’SIRI

Ashurov Ramzidin Ramazonovich
Nizomiy nomidagi O‘zbekiston milliy pedagogika universiteti
Amaliy psixologiya kafedrasi dotsenti, PhD
ORCID: 0009-0002-4627-532X
Toshkent, O‘zbekiston
ashurovramzidin@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada turli yosh davrlarida shaxs intellektual rivojlanishiga pedagogning psixologik ta’siri nazariy jihatdan tahlil qilingan. Pedagogning kommunikativ, emotsional, motivatsion va kognitiv ta’siri, pedagogik kutishlari, avtonomiyani qo‘llab-quvvatlashi hamda bosqichma-bosqich pedagogik ko‘makning intellektual rivojlanishdagi o‘rni yoritilgan. Shuningdek, pedagogik ta’sirning o‘quv motivatsiyasi, kognitiv faollik, refleksiya va intellektual mustaqillik bilan bog‘liqligi hamda uning yosh davrlariga xos xususiyatlari asoslangan.

Kalit so‘zlar: intellekt, intellektual rivojlanish, pedagogning psixologik ta’siri, yosh davrlari, kognitiv rivojlanish, pedagogik ko‘mak, o‘quv motivatsiyasi, kognitiv faollik, refleksiya, intellektual mustaqillik.

ПСИХОЛОГИЧЕСКОЕ ВЛИЯНИЕ ПЕДАГОГА НА ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ ЛИЧНОСТИ

Аннотация. В данной статье теоретически проанализировано психологическое влияние педагога на интеллектуальное развитие личности на различных возрастных этапах. Рассмотрены коммуникативное, эмоциональное, мотивационное и когнитивное влияние педагога, его педагогические ожидания, поддержка автономии обучающегося, а также роль поэтапной педагогической поддержки в интеллектуальном развитии. Кроме того, обоснована взаимосвязь педагогического воздействия с учебной мотивацией, когнитивной активностью, рефлексией и интеллектуальной самостоятельностью, а также раскрыты его особенности на различных возрастных этапах.

Ключевые слова: интеллект, интеллектуальное развитие, психологическое влияние педагога, возрастные этапы, когнитивное развитие, педагогическая поддержка, учебная мотивация, когнитивная активность, рефлексия, интеллектуальная самостоятельность.

THE PSYCHOLOGICAL INFLUENCE OF THE TEACHER ON THE INTELLECTUAL DEVELOPMENT OF THE INDIVIDUAL

Abstract. This article provides a theoretical analysis of the psychological influence of teachers on the intellectual development of individuals across different age periods. It examines teachers' communicative, emotional, motivational, and cognitive influence, pedagogical expectations, support for learner autonomy, and the role of gradual pedagogical support in intellectual development. The article also substantiates the relationship between pedagogical influence and learning motivation, cognitive activity, reflection, and intellectual independence, while highlighting the age-specific characteristics of such influence.

Keywords: intelligence, intellectual development, psychological influence of teachers, age periods, cognitive development, pedagogical support, learning motivation, cognitive activity, reflection, intellectual independence.

KIRISH

Zamonaviy psixologiya va pedagogika fanida shaxsning intellektual rivojlanishi biologik imkoniyatlar, individual-psixologik xususiyatlar hamda ijtimoiy-madaniy muhitning o‘zaro ta’siri natijasida shakllanadigan murakkab jarayon sifatida qaraladi. Ushbu jarayonda ta’lim muhiti, ayniqsa, pedagog shaxsi va uning ta’lim oluvchi bilan o‘rnatadigan psixologik munosabati alohida ahamiyat kasb etadi. Pedagog bilimlarni uzatuvchi subyekt bo‘lish bilan cheklanmay, shaxsning bilishga bo‘lgan ehtiyoji, o‘quv motivatsiyasi, mustaqil fikrlashi, refleksiyasi, muammoli vaziyatlarni hal etish strategiyalari va o‘z intellektual imkoniyatlarini baholashiga ta’sir ko‘rsatuvchi muhim ijtimoiy-psixologik omil sifatida namoyon bo‘ladi.

Shaxsning intellektual rivojlanishi butun ontogenez davomida bir xil sur’at va mexanizmlar asosida kechmaydi. Kichik maktab yoshida ko‘rgazmali-obrazli tafakkurdan mantiqiy tafakkurga o‘tish, o‘smirlik davrida abstrakt va tanqidiy fikrlashning faollashuvi, o‘spirinlik va talabalik davrida esa refleksiv, konseptual va mustaqil intellektual faoliyatning rivojlanishi kuzatiladi. Shu sababli pedagog tomonidan amalga oshiriladigan psixologik ta’sirning mazmuni va samaradorligi ham shaxsning yosh xususiyatlariga muvofiq ravishda differensiallashishi lozim.

MAVZUNINGNING O‘RGANILGANLIGI VA METODOLOGIYASI

Shaxsning intellektual rivojlanishi va unga ta’lim-tarbiya jarayonining ta’siri psixologiya hamda pedagogik psixologiyaning fundamental muammolaridan biri hisoblanadi. Mazkur muammo umumiy intellektning tuzilishi, intellektual rivojlanishning yoshga xos qonuniyatlari, ijtimoiy muhitning kognitiv

taraqqiyotdagi roli, pedagog–ta’lim oluvchi munosabatlari, o‘quv motivatsiyasi, kognitiv faollik, avtonomiyani qo‘llab-quvvatlash va pedagogik kutishlar kabi bir-biri bilan uzviy bog‘liq ilmiy yo‘nalishlar doirasida o‘rganilgan.

Intellektning psixologik tabiatini tushuntirishga qaratilgan dastlabki fundamental yondashuvlardan biri Ch. Spearman tomonidan ishlab chiqilgan bo‘lib, olim turli intellektual vazifalarni bajarish asosida umumiy g-omil mavjudligini asoslagan [1]. Keyinchalik R.B. Cattell intellektning tuzilishini differensiallashtirib, suyuq (fluid) va kristallashgan (crystallized) intellekt tushunchalarini ajratgan [2]. Suyuq intellekt yangi vaziyatlarda mantiqiy munosabatlarni aniqlash va muammolarni hal qilish imkoniyatlari bilan, kristallashgan intellekt esa ta’lim va hayotiy tajriba davomida o‘zlashtirilgan bilim hamda ko‘nikmalar bilan bog‘langan. Bu yondashuv shaxs intellektual rivojlanishida biologik imkoniyatlar bilan bir qatorda ta’lim va ijtimoiy tajribaning ahamiyatini ko‘rsatadi.

J.P. Guilford intellektni bir o‘lchovli qobiliyat sifatida emas, balki operatsiyalar, mazmun va natijalardan tashkil topgan murakkab tizim sifatida izohlagan [3]. H. Gardnerning ko‘p qirrali intellekt nazariyasida esa intellektual imkoniyatlarning bir nechta nisbatan mustaqil shakllari mavjudligi ilgari surilgan [4]. R.J. Sternberg intellektni analitik, kreativ va amaliy komponentlarning o‘zaro aloqasi orqali tushuntirib, intellektual faoliyatning real muammolarni hal etish va muhitga moslashishdagi roliga alohida e’tibor qaratgan [5]. Mazkur nazariyalar intellektual rivojlanishni faqat IQ ko‘rsatkichining o‘zgarishi bilan cheklamasdan, tafakkurning moslashuvchanligi, muammoni hal qilish, bilimlardan yangi sharoitlarda foydalanish va mustaqil qaror qabul qilish kabi xususiyatlar bilan birgalikda o‘rganish zarurligini ko‘rsatadi.

Intellektual rivojlanishning yoshga xos qonuniyatlarini o‘rganishda J. Piagetning kognitiv rivojlanish nazariyasi alohida o‘rin egallaydi. Piaget bolaning tafakkuri sifat jihatdan farqlanuvchi rivojlanish bosqichlari orqali shakllanishini ko‘rsatib, konkret operatsiyalardan formal-operatsional tafakkurga o‘tishni intellektual taraqqiyotning muhim bosqichi sifatida tavsiflagan [6]. Mazkur konsepsiya turli yosh davrlarida pedagogik ta’sirni shaxsning mavjud kognitiv imkoniyatlariga muvofiqlashtirish zarurligini asoslash imkonini beradi.

Shaxs intellektual rivojlanishining ijtimoiy va pedagogik determinatsiyasini tushuntirishda L.S. Vygotskiyning madaniy-tarixiy nazariyasi muhim metodologik asos bo‘lib xizmat qiladi. Vygotskiy psixik taraqqiyotning ijtimoiy tabiatini asoslab, yuqori psixik funksiyalar dastlab shaxslararo munosabatlarda, keyinchalik esa shaxsning ichki psixologik tuzilmasida shakllanishini ko‘rsatgan [7]. Uning yaqin rivojlanish zonasi haqidagi konsepsiyasi ta’lim va rivojlanish munosabatlarini yangicha talqin qilish imkonini bergan. Ushbu yondashuvga ko‘ra, pedagog

shaxsning faqat mavjud intellektual imkoniyatlariga emas, balki tegishli ko‘mak orqali yuzaga chiqarilishi mumkin bo‘lgan potensial imkoniyatlariga ham ta’sir ko‘rsatadi.

Vygotskiy g‘oyalarining pedagogik amaliyotdagi rivoji D. Wood, J.S. Bruner va G. Ross tomonidan taklif qilingan scaffolding konsepsiyasida yaqqol namoyon bo‘ladi [8]. Mazkur konsepsiyada pedagog murakkab intellektual vazifani bajarishda ta’lim oluvchiga zarur vaqtinchalik kognitiv yordamni taqdim etadi va kompetentlik ortib borishi bilan ushbu yordamni bosqichma-bosqich kamaytiradi. Zamonaviy tadqiqotlarda ham scaffoldingning samaradorligi pedagogik yordamning ta’lim oluvchi ehtiyojlari va vazifa murakkabligiga moslashtirilishi bilan bog‘liqligi ta’kidlanadi [9]. Shu nuqtayi nazardan pedagogning psixologik ta’siri tayyor yechimlarni taqdim etish emas, balki shaxsning mustaqil intellektual faoliyatga o‘tishini ta’minlovchi vositachilik jarayoni sifatida namoyon bo‘ladi.

Pedagogning intellektual rivojlanishga ta’sirini tushuntiruvchi yana bir ilmiy yo‘nalish pedagogning ta’lim oluvchiga nisbatan kutishlari bilan bog‘liq. R. Rosenthal va L. Jacobson tomonidan ilgari surilgan Pygmalion effekti pedagogning o‘quvchi imkoniyatlari haqidagi kutishlari uning munosabati va xatti-harakatlariga, ular orqali esa o‘quvchining natijalariga ta’sir ko‘rsatishi mumkinligini ilmiy muhokama markaziga olib chiqqan [10]. Keyingi meta-tahliliy tadqiqotlarda pedagog kutishlarini o‘zgartirishga qaratilgan pedagogik intervensiyalar va ularning o‘quvchi natijalari bilan bog‘liqligi o‘rganilgan [11]. Pedagog kutishlari, o‘quvchining akademik o‘zlik konsepsiyasi va keyingi akademik natijalari o‘rtasidagi aloqalar ham empirik tadqiqotlarda qayd etilgan [12]. Bu natijalar pedagogning psixologik ta’sirini shaxsning o‘z intellektual imkoniyatlarini qanday idrok etishi bilan bog‘liq holda o‘rganish zarurligini ko‘rsatadi.

Pedagog–ta’lim oluvchi munosabatlarining psixologik ahamiyati bo‘yicha olib borilgan meta-tahlillar mazkur munosabatlarning ta’lim natijalari bilan barqaror aloqadorligini ko‘rsatadi. Roorda va hammualliflar tomonidan amalga oshirilgan meta-tahlilda pedagog-o‘quvchi o‘rtasidagi affektiv munosabatlar o‘quvchilarning ta’lim jarayoniga jalb etilganligi va akademik natijalari bilan bog‘liqligi aniqlangan [13]. Keyingi meta-tahlilda mazkur munosabatlarning akademik natijalar bilan aloqasi boshlang‘ich va o‘rta ta’lim bosqichlari kesimida ham o‘rganilib, pedagog-o‘quvchi munosabatining ahamiyati ta’lim bosqichiga qarab farqlanishi mumkinligi ko‘rsatilgan [14]. Ushbu holat pedagogning psixologik ta’sirini aynan yoshga xos differensial jihatdan tadqiq qilish uchun muhim ilmiy asos yaratadi.

Mazkur muammoni o‘rganishning zamonaviy yo‘nalishlaridan biri pedagog tomonidan ta’lim oluvchining avtonomiyasini qo‘llab-quvvatlash masalasidir. E.L. Deci va R.M. Ryan tomonidan ishlab chiqilgan o‘zini o‘zi belgilash nazariyasiga

ko‘ra, avtonomiya, kompetentlik va ijtimoiy aloqadorlikka bo‘lgan bazaviy psixologik ehtiyojlarning qondirilishi ichki motivatsiya va faoliyatga ongli jalb etilishning muhim shartlaridan hisoblanadi [15]. J. Reeve pedagogning avtonomiyani qo‘llab-quvvatlovchi uslubi o‘quvchining ichki motivatsiyasi, tashabbuskorligi va ta’lim jarayonidagi faol ishtirokini rag‘batlantirishini ko‘rsatgan [16].

Pedagogning avtonomiyani qo‘llab-quvvatlashi va o‘quvchilarning ta’lim jarayoniga jalb etilishi o‘rtasidagi munosabatni o‘rgangan longitudinal tadqiqotlarning tizimli sharhida mazkur omilning xulqiy, emotsional va kognitiv jalb etilganlik bilan bog‘liqligi ko‘rsatilgan [17]. 2023-yilda amalga oshirilgan yirik meta-tahlilda esa avtonomiyani qo‘llab-quvvatlash bilan ijobiy ta’lim natijalari o‘rtasida barqaror ijobiy bog‘lanish aniqlangan [18]. Ushbu natijalar pedagog ta’siri shaxsning intellektual rivojlanishiga motivatsiya va kognitiv jalb etilganlik kabi oraliq psixologik mexanizmlar orqali ta’sir qilishi mumkinligini ko‘rsatadi.

So‘nggi tadqiqotlarda pedagogning avtonomiyani qo‘llab-quvvatlashi bilan bir qatorda ta’lim jarayonining aniq strukturasi ham muhimligi ta’kidlanmoqda. O‘quvchiga faqat erkinlik berish emas, balki aniq maqsad, tushunarli talab, adekvat murakkablikdagi vazifa va konstruktiv qayta aloqani ta’minlash kognitiv jalb etilganlik uchun muhim shart hisoblanadi [19]. Zamonaviy sistematik sharh va meta-tahlillarda avtonomiyani qo‘llab-quvvatlash hamda strukturani uyg‘unlashtirish optimal motivatsion ta’lim muhitini yaratishning istiqbolli yo‘nalishi sifatida baholanmoqda [20].

TAHLIL VA NATIJALAR

Pedagogning psixologik ta’siri va uning asosiy mexanizmlari

Pedagogning shaxs intellektual rivojlanishiga psixologik ta’siri bevosita va bilvosita mexanizmlar orqali amalga oshadi. Bevosita ta’sir pedagog tomonidan muammoli vaziyatlarni yaratish, savollar qo‘yish, taqqoslash, umumlashtirish va xulosa chiqarishga yo‘naltirish, intellektual vazifalar murakkabligini boshqarish kabi kognitiv faoliyatni tashkil etuvchi harakatlarda namoyon bo‘ladi. Bilvosita psixologik ta’sir esa motivatsiya, emotsional holat, o‘ziga ishonch, akademik o‘zlik konsepsiyasi, mustaqillik va o‘quv faoliyatiga jalb etilganlik orqali amalga oshadi.

Pedagog va ta’lim oluvchi o‘rtasidagi ijobiy munosabat intellektual rivojlanish uchun psixologik xavfsiz muhit yaratadi. Bunday muhitda shaxs xato qilishdan haddan tashqari qo‘rqmaydi, savol berishga, muqobil fikr bildirishga, yangi yechimlarni sinab ko‘rishga va o‘z qarashlarini asoslashga moyil bo‘ladi. Aksincha, haddan tashqari nazorat, doimiy tanqid, kamsituvchi taqqoslash va xatoni jazolashga asoslangan munosabat intellektual tashabbusning pasayishi, xavotirning kuchayishi va reproduktiv fikrlashning ustunlashishiga olib kelishi mumkin.

Pedagogik ta’sirning muhim komponentlaridan biri ta’lim oluvchining avtonomiyasini qo‘llab-quvvatlash hisoblanadi. Bunda pedagog shaxsga tanlov imkoniyatini beradi, uning fikrini tinglaydi, topshiriqning maqsadini tushuntiradi, mustaqil yechim topishga rag‘batlantiradi va zarur holatdagina yordam ko‘rsatadi. Avtonomiyani qo‘llab-quvvatlovchi ta’lim muhiti ichki motivatsiya va kognitiv jalb etilganlik bilan bog‘liqligi meta-tahliliy tadqiqotlarda ham ko‘rsatilgan.

Shu bilan birga, avtonomiyani qo‘llab-quvvatlash pedagogik talab va strukturadan voz kechishni anglatmaydi. Intellektual rivojlanish uchun shaxsga erkinlik bilan bir qatorda aniq maqsad, tushunarli talablar, adekvat murakkablikdagi topshiriqlar va sifatli qayta aloqa ham zarur. Demak, samarali pedagogik-psixologik ta’sir “avtonomiya + strukturaviy qo‘llab-quvvatlash” uyg‘unligiga tayanishi maqsadga muvofiq.

Pedagogning ta’lim oluvchiga nisbatan kutishlari ham alohida psixologik ahamiyatga ega. Pedagogning shaxs intellektual imkoniyatlariga ishonishi uning topshiriq berish usuli, muloqoti, qayta aloqasi va rag‘batlantirish xususiyatlarida aks etishi mumkin. Natijada ta’lim oluvchining o‘z intellektual imkoniyatlari haqidagi tasavvuri shakllanadi. Shu jihatdan pedagogik kutishlar, akademik o‘zlik konsepsiyasi va intellektual faollik o‘rtasidagi munosabat pedagog ta’sirining muhim psixologik mexanizmlaridan biri hisoblanadi.

Pedagog psixologik ta’sirining yoshga xos xususiyatlari

Pedagogning intellektual rivojlanishga ta’sirini yosh omilidan ajratilgan holda o‘rganish masalaning mohiyatini to‘liq ochib bermaydi. Chunki ontogenezning har bir bosqichida shaxsning yetakchi ehtiyojlari, kognitiv imkoniyatlari, ijtimoiy munosabatlar tizimi va pedagog shaxsiga munosabati o‘zgarib boradi.

Kichik maktab yoshida pedagog bola hayotidagi muhim referent shaxslardan biri hisoblanadi. Pedagogning bahosi, qo‘llab-quvvatlashi va munosabati bolaning o‘z imkoniyatlarini idrok etishiga sezilarli ta’sir ko‘rsatishi mumkin. Ushbu davrda pedagog tomonidan savollarni bosqichma-bosqich murakkablashtirish, predmetlar o‘rtasidagi munosabatlarni topishga undash, taqqoslash va umumlashtirish operatsiyalarini rivojlantirish, bolaning muvaffaqiyatini qo‘llab-quvvatlash muhimdir. Pedagogik yordam asta-sekin kamaytirilib, o‘quvchi mustaqil bajarishga olib kelinishi intellektual mustaqillikning dastlabki asoslarini shakllantiradi.

O‘smirlik davrida abstrakt-mantiqiy va tanqidiy tafakkurning rivojlanishi bilan bir qatorda mustaqillikka ehtiyoj kuchayadi. O‘smir pedagogning fikrini shartsiz qabul qilishdan ko‘ra uni tahlil qilish, bahslashish va o‘z pozitsiyasini himoya qilishga intiladi. Shu sababli avtoritar pedagogik ta’sir ushbu davrda qarshilik yoki intellektual passivlikni yuzaga keltirishi mumkin. Muammoli savollar, munozara, dalillash, muqobil nuqtayi nazarlarni taqqoslash va mustaqil

xulosa chiqarishga yo‘naltirilgan pedagogik strategiyalar esa intellektual faollik uchun qulay sharoit yaratadi.

O‘spirinlik va talabalik davrida intellektual faoliyatning mustaqilligi, kasbiy yo‘nalganligi va refleksiv komponentlari kuchayadi. Pedagogning vazifasi tayyor bilimni uzatishdan ko‘ra, ilmiy muammoni mustaqil aniqlash, axborotni tanqidiy baholash, dalillarni tekshirish, gipotezalar ilgari surish va ilmiy asoslangan xulosalar chiqarishga yo‘naltirishdan iborat bo‘lib boradi. Ushbu davrda pedagogning ilmiy muloqot madaniyati, intellektual namuna bo‘lishi, konstruktiv qayta aloqasi va talabaning akademik avtonomiyasini qo‘llab-quvvatlashi muhim ahamiyat kasb etadi.

Shunday qilib, pedagogning bir xil psixologik ta’sir usuli barcha yosh davrlarida bir xil natija berishini taxmin qilish ilmiy jihatdan yetarlicha asoslangan emas. Aksincha, pedagogik ta’sirning samaradorligi shaxsning yoshga xos kognitiv, motivatsion va ijtimoiy-psixologik ehtiyojlariga muvofiqligi bilan belgilanadi.

Zamonaviy tadqiqotlarning tahlili pedagogning shaxs rivojlanishidagi rolini faqat bilim berish samaradorligi bilan baholash yetarli emasligini ko‘rsatadi. Pedagog yaratadigan psixologik muhit shaxsning bilishga munosabati, o‘z imkoniyatlarini baholashi va murakkab intellektual faoliyatga kirishishga tayyorligiga ta’sir ko‘rsatadi.

Pedagog–o‘quvchi munosabatlariga bag‘ishlangan meta-tahliliy tadqiqotlarda ushbu munosabatlarning akademik natijalar bilan ijobiy aloqadorligi aniqlangan. Shuningdek, pedagog tomonidan avtonomiyani qo‘llab-quvvatlashning motivatsiya, psixologik ehtiyojlarning qondirilishi va o‘quv faoliyatiga jalb etilganlik bilan aloqadorligi ko‘rsatilgan. Mazkur natijalar pedagogning psixologik ta’siri intellektual rivojlanishga faqat to‘g‘ridan-to‘g‘ri emas, balki bir qator motivatsion va kognitiv mediatorlar orqali ta’sir qilishi mumkinligini taxmin qilish imkonini beradi.

Bunda muhim metodologik farq mavjud: akademik o‘zlashtirish va intellektual rivojlanish aynan bir hodisa emas. Yuqori akademik ko‘rsatkich har doim ham tafakkurning yuqori darajada rivojlanganligini anglatmaydi. Shu sababli pedagog ta’sirini tadqiq etishda o‘zlashtirish ko‘rsatkichlari bilan cheklanmasdan, standartlashtirilgan intellektual topshiriqlar, muammoni hal qilish ko‘rsatkichlari, kognitiv moslashuvchanlik va metakognitiv xususiyatlarni ham baholash zarur.

XULOSA

Turli yosh davrlarida shaxs intellektual rivojlanishi pedagogning psixologik ta’siri bilan murakkab va ko‘p bosqichli aloqaga ega. Pedagogning konstruktiv muloqoti, emotsional qo‘llab-quvvatlashi, shaxsning imkoniyatlariga ishonchi, mustaqillikni rag‘batlantirishi, kognitiv jihatdan murakkab vaziyatlarni yaratishi va

sifatli qayta aloqasi intellektual faoliyat uchun qulay psixologik shart-sharoitlarni shakllantiradi.

Pedagogik ta’sirning samaradorligi shaxsning yosh xususiyatlariga moslashtirilganda yanada muhim ahamiyat kasb etadi. Kichik maktab yoshida psixologik qo‘llab-quvvatlash va bosqichma-bosqich kognitiv yo‘naltirish, o‘smirlikda mustaqillik va tanqidiy fikrlashni rag‘batlantirish, o‘spirinlik va talabalik davrida esa refleksiv, tadqiqotchilik va metakognitiv faoliyatni qo‘llab-quvvatlash ustuvor ahamiyatga ega bo‘lishi mumkin.

Shu asosda pedagogning psixologik ta’sirini shaxs intellektual rivojlanishining yagona sababi sifatida emas, balki uning yoshga xos kognitiv imkoniyatlari, motivatsiyasi va ijtimoiy muhiti bilan o‘zaro aloqada faoliyat ko‘rsatuvchi muhim psixologik omil sifatida tadqiq etish maqsadga muvofiqdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. Spearman C. “General Intelligence,” Objectively Determined and Measured // *The American Journal of Psychology*. – 1904. – Vol. 15, No. 2. – P. 201–292.
2. Cattell R.B. Theory of Fluid and Crystallized Intelligence: A Critical Experiment // *Journal of Educational Psychology*. – 1963. – Vol. 54, No. 1. – P. 1–22.
3. Guilford J.P. *The Nature of Human Intelligence*. – New York: McGraw-Hill, 1967.
4. Gardner H. *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. – New York: Basic Books, 1983.
5. Sternberg R.J. *Beyond IQ: A Triarchic Theory of Human Intelligence*. – Cambridge: Cambridge University Press, 1985.
6. Piaget J. *The Psychology of Intelligence*. – London: Routledge & Kegan Paul, 1950.
7. Vygotsky L.S. *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. – Cambridge, MA: Harvard University Press, 1978.
8. Wood D., Bruner J.S., Ross G. The Role of Tutoring in Problem Solving // *Journal of Child Psychology and Psychiatry*. – 1976. – Vol. 17, No. 2. – P. 89–100.
9. Belland B.R. et al. Teacher-Implemented Scaffolding in K–12 Education: A Review // *Social Sciences & Humanities Open*. – 2023. DOI: 10.1016/j.ssaho.2023.100613.
10. Rosenthal R., Jacobson L. *Pygmalion in the Classroom: Teacher Expectation and Pupils’ Intellectual Development*. – New York: Holt, Rinehart and Winston, 1968.

11. De Boer H., Timmermans A.C., Van der Werf M.P.C. The Effects of Teacher Expectation Interventions on Teachers' Expectations and Student Achievement: Narrative Review and Meta-Analysis // *Educational Research and Evaluation*. – 2018. DOI: 10.1080/13803611.2018.1550834.

12. Gentrup S., Lorenz G., Kristen C., Kogan I. Exploring the Pygmalion Effect: The Role of Teacher Expectations, Academic Self-Concept, and Class Context in Students' Math Achievement // *Contemporary Educational Psychology*. – 2020.

13. Roorda D.L., Koomen H.M.Y., Spilt J.L., Oort F.J. The Influence of Affective Teacher–Student Relationships on Students' School Engagement and Achievement: A Meta-Analytic Approach // *Review of Educational Research*. – 2011. – Vol. 81, No. 4. – P. 493–529.

14. Lei H., Wang X., Chiu M.M., Du M., Xie T. Teacher–Student Relationship and Academic Achievement in China: Evidence from a Three-Level Meta-Analysis // *School Psychology International*. – 2023. – Vol. 44, No. 1. DOI: 10.1177/01430343221122453.

15. Deci E.L., Ryan R.M. *Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior*. – New York: Plenum Press, 1985.

16. Reeve J. Why Teachers Adopt a Controlling Motivating Style Toward Students and How They Can Become More Autonomy Supportive // *Educational Psychologist*. – 2009. – Vol. 44, No. 3. – P. 159–175.

17. Bureau J.S. et al. Teachers' Autonomy Support and Student Engagement: A Systematic Literature Review of Longitudinal Studies // *Frontiers in Psychology*. – 2022. – Vol. 13. – Article 925955.

18. A Meta-Analytic Review of the Relationships Between Autonomy Support and Positive Learning Outcomes // *Contemporary Educational Psychology*. – 2023.

19. Sierens E., Vansteenkiste M., Goossens L., Soenens B., Dochy F. The Synergistic Relationship of Perceived Autonomy Support and Structure in the Prediction of Self-Regulated Learning // *British Journal of Educational Psychology*. – 2009. – Vol. 79, No. 1. – P. 57–68.

20. Blending Teacher Autonomy Support and Provision of Structure in the Classroom for Optimal Motivation: A Systematic Review and Meta-Analysis // *Educational Psychology Review*. – 2025. DOI: 10.1007/s10648-025-09994-2.

TA’LIM JARAYONIDA SUN’IY INTELLEKTDAN FOYDALANISHNING IJOBIY VA SALBIY JIHATLARI: TIZIMLI TAHLIL VA STRATEGIK YONDASHUVLAR **Zamira Nishanova**	**6**
OG‘ISHGAN XULQLI O‘SMIRLAR BILAN ISHLASHDA MIKRO VA MAKRO MUHIT OMILLARI: MILLIY TARBIYA VA IJTIMOIY-PSIXOLOGIK NAZORAT TIZIMI **Jabborov Xazrat Xusenovich**	**12**
XOTIN-QIZLAR MUTAASSIBLIK HOLATINI IJTIMOIY-PSIXOLOGIK SABABLARI **Akramov Mirmuxsin Rustamovich**	**24**
SHAXS INTELLEKTUAL RIVOJLANISHIGA PEDAGOGNING PSIXOLOGIK TA’SIRI **Ashurov Ramzidin Ramazonovich**	**34**
PEDAGOGLARDA KASBIY SO‘NISH JARAYONINING IJTIMOIY-PSIXOLOGIK OMILLARINI O‘RGANISH NATIJALARI **Botirova Dilafro‘z Bozorovna**	**43**
OTA-ONA VA O‘SMIRLAR O‘RTASIDAGI O‘ZARO MUNOSABATLARNI GARMONIZATSIYALASHDA AFFILIATSIYA MOTIVATSIYASINING IJTIMOIY-PSIXOLOGIK DETERMINANTLARI **Samatova Sevara G‘ayratovna**	**50**
STRESSNI YENGIB O‘TISHDA MOTIVATSION VA IRODAVIY RESURSLARNING PSIXOLOGIK AHAMIYATI **Ismatulloyev Abdullo Nasrulloyevich**	**63**
NEVROZ TUSHUNCHASINING PSIXOLOGIK TALQINI **Abduraximov Doniyor**	**77**
BO‘LAJAK SPORT PSIXOLOGLARINING KASBIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHDA MOTIVATSION OMILLARNING AHAMIYATI **Rasulov Zokir Pardayevich**	**86**
UMUMTA’LIM MAKTABLARI TARIX DARSLARIDA IMMERSIV TEXNOLOGIYALARINI QO‘LLASH **Rasuljon Atamuratov**	**93**

TALABALARIDA AXBOROTNI INTENSIV QABUL QILISH QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOIY-PEDAGOGIK ZARURATI **Ergashev Bunyod Shokir o‘g‘li**	**100**
SIYOSIY NUTQNING O‘RNI VA AHAMIYATI **Xalilova Ruxsora Raupovna**	**110**
TALABALARNING SPEAKING KO‘NIKMASINI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY RAQAMLI PLATFORMALARDAN FOYDALANISH **Rasulova Moxira Abdujalilovna**	**117**
BO‘LAJAK O‘QITUVCHILARNI MILLATLARARO MULOQOT MADANIYATINI RIVOJLANTIRISHGA TAYYORLASHNING DIAGNOSTIK MEZONLARI VA KO‘RSATKICHLARI **Atamuratov Dilshod**	**123**
USTOZDAN SHOGIRDGA: XALQ OG‘ZAKI IJODINING UZLUKSIZ AN’ANALARI **Karimova Muqaddas Abdisamatovna**	**131**
BUXORO AN’ANAVIY ME’MORCHILIGIDA TURAR-JOYLAR **Shamshod Karimov**	**139**

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VAZIRLIGI HUZURIDAGI
AXBOROTLASHTIRISH VA TELEKOMMUNIKASIYALAR SOHASIDA NAZORAT INSPEKSIYASI

ГУВОҲНОМА

№1564147 Фаол

"FANLARARO ILMIY TADQIQOTLAR" MAS'ULIYATI CHEKLANGAN JAMIYAT

Оммавий ахборот воситаси давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома

ЛИЦЕНЗИЯ РЕЕСТРИ БЎЙИЧА ТАРТИБ РАҚАМИ
C-5669890

СТИР (СОЛИҚ ТЎЛОВЧИНИНГ ИДЕНТИФИКАЦИОН РАҚАМИ)
312386344

АМАЛ ҚИЛИШ МУДДАТИ
05.05.2026дан - - чексиз

ЖОЙЛАШГАН МАНЗИЛИ (ПОЧТА МАНЗИЛИ)
Тошкент шаҳри, Сирғали тумани, Янги Бунёдобод МФЙ, Сергели 6а мавзеси, 8-уй, 148-хонадон

ВАКОЛАТЛИ ОРГАН
Ўзбекистон Республикаси Рақамли технологиялар вазирлиги ҳузуридаги Ахборотлаштириш ва телекоммуникациялар соҳасида назорат инспекцияси

05.05.2026 18:22
TAQDIM ETILGAN SANA

Гувоҳнома **№1564147**

Faoliyat turi

Оммавий ахборот воситаси сифатида фаолиятни амалга ошириш

Qo'shimcha ma'lumotlar

ҚЎШИМЧА МАЪЛУМОТЛАР

Оммавий ахборот воситасининг номи	Fanlararo ilmiy tadqiqotlar
Оммавий ахборот воситасининг тили	o'zbek, rus va ingliz tili
Оммавий ахборот воситасининг тури	Журнал

ТАРҚАТИЛИШ ҲУДУДИ ВА ШАКЛИ

Тарқатилиш ҳудуди ва шакли	Республика миқёсида
Viloyat	
Тарқатилиш шакли	Онлайн

License SYSTEM

05.05.2026 18:22
TAQDIM ETILGAN SANA

Jurnalda chop etilgan materiallardan to‘liq yoki qisman qayta foydalanilganda **“Fanlararo ilmiy tadqiqotlar”** ilmiy-amaliy metodologik jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart.

***

Tahririyatga taqdim etilgan materiallar qaytarilmaydi. Barcha ilmiy maqolalar tahririyat tomonidan dastlabki ko‘rib chiqish, ilmiy ekspertiza va taqriz jarayonidan o‘tkaziladi. Jurnalning mavzu va ilmiy yo‘nalishlariga mos kelmagan, tahririyat tomonidan belgilangan talablar hamda nashr etish mezonlariga javob bermagan maqolalarni nashrga qabul qilmaslik huquqi tahririyatda saqlanadi.

***

“Fanlararo ilmiy tadqiqotlar” ilmiy-amaliy metodologik jurnali O‘zbekiston Respublikasi Raqamli texnologiyalar vazirligi huzuridagi Axborotlashtirish va telekommunikatsiyalar sohasida nazorat inspeksiyasi tomonidan 2026-yil 5-mayda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda 1564147-sonli guvohnoma asosida faoliyat yuritadi.

***

Yuborilgan barcha maqolalar “Antiplagiat” tizimida tekshiriladi hamda ilmiy ekspertiza va ikki tomonlama anonim taqriz (Double-Blind Peer Review) jarayonidan o‘tkaziladi. Jurnalda nashr etilgan materiallarning mazmuni, keltirilgan ma’lumotlar, ilmiy natijalar va foydalanilgan manbalarning ishonchliligi hamda to‘g‘riligiga muallif(lar) mas’ul hisoblanadi.

***

“Fanlararo ilmiy tadqiqotlar” ilmiy-amaliy metodologik jurnali barcha ta’lim muassasalari va ilmiy izlanuvchilarni hamkorlikka chorlaydi.

***

Muassis: “Fanlararo ilmiy tadqiqotlar” MCHJ
“Fanlararo ilmiy tadqiqotlar” MCHJ nashriyotida nashrga tayyorlandi va jurnalning rasmiy veb-saytiga joylashtirildi
Tahririyat manzili: Toshkent shahri, Sergeli tumani, Yangi Bunyodobod MFY, 8-uy
Rasmiy veb-sayt: https://fanlararotadqiqotlar.uz/index.php/ft
E-mail: publisher@fanlararotadqiqotlar.uz